

Fondöverskridande samverkan

Rapport verksamhetsår 2020

Europeiska struktur- och investeringsfonderna är ett samlingsnamn för fem fonder, där alla utom Sammanhållningsfonden finansierar program i Sverige:

- Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Europeiska socialfonden
- Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
- Europeiska havs- och fiskerifonden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska
havs- och fiskerifonden

Tillväxtverket dnr	Ä 2016-000034
ESF-rådet dnr	2020/00173
Statens Jordbruksverk dnr	3.2.17-04765/2021

Uppdrag att etablera fondöverskridande samverkan inom ramen för partnerskapsöverenskommelsen och ESI-fonderna 2014–2020

Beslut att godkänna denna delrapport har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf (Tillväxtverket), generaldirektör Christina Nordin (Statens jordbruksverk) och generaldirektör Håkan Forsberg (ESF-rådet).

Enligt regeringsbeslutet ska vi årligen under perioden 2014–2021 lämna in en rapport till Regeringskansliet. Rapporten ska också inkludera regeringsuppdraget samverkan kring bredbandsinfrastruktursatsningar som rör Tillväxtverket och Jordbruksverket.

Samtliga myndigheter och arbetsgrupper har bidragit med underlag till rapporten. I den slutliga handläggningen har också styrgruppen för uppdraget, som består av avdelningschef Lars Wikström (Tillväxtverket), sektionschef Niclas Purfurst (Statens jordbruksverk) och generaldirektör Håkan Forsberg (ESF-rådet) deltagit. Föredragande för ärendet har varit Alexander Alcazar Jönsson.

Stockholm, 2021-04-12

Gunilla Nordlöf

Christina Nordin

Håkan Forsberg

Sammanfattning

Tillväxtverket, Statens jordbruksverk och ESF-rådet har sedan 2013 ett gemensamt regeringsuppdrag.¹ Vi arbetar tillsammans med fondöverskridande samverkan inom ramen för partnerskapsöverenskommelsen och Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) 2014–2020.^{2 3} Enligt partnerskapsöverenskommelsen ska vi skapa ett fördjupat samarbete och säkerställa att fonderna kompletterar varandra och skapar mervärde till nytta för företag, regioner och medborgare i Sverige och övriga Europa.

Den huvudsakliga fondöverskridande samverkan sker mellan aktörer på lokal, regional och nationell nivå som ett led i det operativa genomförandet av fonderna. Det kan exempelvis vara samordning av utlysningar utifrån de utmaningar och behov som finns i regionen, utbyte av lärande och erfarenheter mellan olika organisationer.

Rapportens redovisning beskriver samverkan på den nationella nivån. Arbetet med fondöverskridande samverkan är integrerat i myndigheternas förberedelsearbete inför kommande programperiod.

Arbetet under 2020 fokuserade på programförberedelser, uppföljning och utvärdering samt kommunikation. Det fortsatta arbetet kommer att fokusera på förberedelse- och programmeringsarbetet för kommande programperiod. Erfarenheter från den nuvarande programperioden kommer att beaktas och löpande avstämningar kommer att ske mellan samtliga förvaltande myndigheter vid behov.

¹ Regeringsbeslut dnr N2013/5563/RT. Statens jordbruksverk skrivs i rapporten som Jordbruksverket och Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) skrivs som ESF-rådet.

² Fondöverskridande samverkan = Fondsamordning. Båda benämningarna används.

³ ESI-fonderna är Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF), Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF).

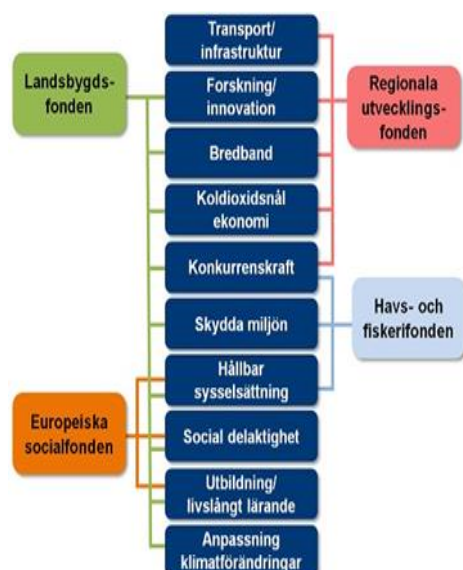
Innehåll

Sammanfattning	4
Uppdraget	6
Bakgrund	6
Mål	6
Metod/arbetssätt.....	6
Generaldirektörsgruppen	7
Styrgruppen.....	7
Arbetsgrupper.....	7
Genomförande – aktiviteter och resultat	8
Samverkan och bredband	9
Fondsamverkan 2020	9
De regionala strukturfondsprogrammen	9
Landsbygdsprogrammet	9
Bilaga - Genomförandeläget	11

Uppdraget

Bakgrund

Tillväxtverket, Jordbruksverket och ESF-rådet har sedan 2013 ett gemensamt nationellt regeringsuppdrag att etablera fondöverskridande samverkan inom ramen för partnerskapsöverenskommelsen och Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) 2014–2020. Fondsamordningen ska bidra till att programmen med hjälp av ökade synergier mellan ESI-fonderna, på ett bättre sätt bidrar till smart och hållbar tillväxt för alla. Detta uppnås bland annat genom ett fördjupat samarbete mellan de förvaltande myndigheterna för ESI-fonderna. Arbetet ska också bidra till att undvika överlappning mellan fonderna samt öka förutsättningarna för samordning med målet för europeiskt territoriellt samarbete och andra instrument på EU- och nationell nivå. Fondernas fördelning mellan de tio tematiska målen framgår av bilden nedan.

Vi har även enligt partnerskapsöverenskommelsen uppdraget att skapa samordning och samarbete mellan fonderna och mellan ansvariga myndigheter så långt det är möjligt. Fonderna ska komplettera varandra och tillsammans skapa mervärde till nytta för företag, regioner och medborgare i Sverige och övriga Europa.

Mål

Målet med fondsamordningen är att Sverige har ett effektivt genomförande av ESI-fonderna genom utvecklade former för samverkan och samarbete mellan myndigheterna på många nivåer.

Metod/arbetsätt

I regeringsuppdraget uppdras myndigheterna att bilda en gemensam fondsamordningsgrupp. Gruppen ska arbeta med fondöverskridande frågor inom ramen för partnerskapsöverenskommelsen och de operativa program som regeringen beslutar om inom respektive fond. Det ska finnas en styrgrupp där ledamöter utses av generaldirektören vid

respektive myndighet. Enligt regeringsuppdraget ska Tillväxtverket koordinera myndigheternas gemensamma arbete, gemensamma rapporter och rapportering till Regeringskansliet.

Det fondöverskridande samverkansarbetet är organiserat på nationell nivå i en gemensam generaldirektörsgrupp (GD-gruppen), en styrgrupp samt en arbetsgrupp för kommunikation där Tillväxtverket är sammankallande.

Arbetet fokuserar på att hitta synergier mellan fonderna. Detta uppnås genom att myndigheterna har kunskap om respektive fonds verksamhetsområde och identifierar gemensamma frågor. I regionerna kan detta innebära att synliggöra dels mervärdet av att agera samordnat mellan fonderna där det är möjligt, dels hur fonderna kan komplettera varandra.

Generaldirektörsgruppen

Inom ramen för förberedelsearbetet inför kommande programperiod sker löpande avstämningar på generaldirektörsnivå.

Styrgruppen

Generaldirektör vid respektive myndighet utser myndighetens ledamöter i styrgruppen som består av avdelningschef för avdelning Regioner vid Tillväxtverket, ställföreträdande generaldirektör vid ESF-rådet samt sektionschef på EU-stödsavdelningen vid Jordbruksverket. Tillväxtverket är ordförande i styrgruppen.

Styrgruppen prioriterar mellan identifierade arbetsområden och uppgifter samt beslutar vilken myndighet som är sammankallande för respektive arbetsgrupp.

Arbetsgrupper

Under 2020 var enbart arbetsgruppen för Kommunikation aktiv. Arbetsgruppen rapporterar inte till styrgruppen utan verkar inom ramen för förberedelsearbetet för nästa programperiod.

Genomförande – aktiviteter och resultat

Den operativa fondöverskridande samverkan sker mellan aktörer på lokal, regional och nationell nivå som ett led i det operativa genomförandet av fonderna. Det kan exempelvis vara samordning av utlysningar eller andra strategiska beslut mellan Regionalt utvecklingsansvariga, strukturfondspartnerskap och förvaltande myndigheter. De aktiviteter som redovisas här gäller samverkan på den nationella nivån.

Tillväxtverket samverkade under 2020 med de övriga nationella fondförvaltande myndigheterna Svenska ESF-rådet och Jordbruksverket gällande programförberedelser, uppföljning och utvärdering samt kommunikation. Exempelvis presenterade Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet gemensamt programteorier och inriktning samt synergier mellan ERUF och ESF vid seminarier med regioner och myndigheter. Vi genomförde även gemensamma dialoger med strukturfondspartnerskapens sekreterarnätverk.

Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet samverkade även i arbetet med att förbereda utvärderingsplaner för fonderna för programperioden 2021–2027. Exempelvis genomförde myndigheterna ett gemensamt lärpas om utvärdering och resultat vid Reglabs årskonferens 2020. Vi genomförde även ett rundabordssamtal om nyttiggörande av fondernas resultat tillsammans med andra myndigheter och representanter från akademi.

Tillväxtverket förde även dialog med Jordbruksverket, bland annat om den strategiska planen, kommande LEADER-program inklusive utvärderingsinriktning. Vi medverkade även i en arbetsgrupp för lokal ledd utveckling. Sammantaget bidrog myndigheternas samverkansinsatser i programförberedelserna till en ökad förståelse och kunskap hos regioner och andra intressenter. Både när det gäller fondernas olika förutsättningar som inriktningssynergier och hur programmen kompletterar varandra.

Vidare genomförde den fondgemensamma arbetsgruppen för kommunikation, som är ett stöd för övriga fondsamordningsgrupper, en större tillgänglighetsanpassning av den fondgemensamma hemsidan eufonder.se. Där publiceras kontinuerligt resultat om fondernas investeringar. Därutöver genomförde myndigheterna för första gången en digital variant av informationskampanjen Mitt Europa med goda resultat. Som vanligt arrangerade Tillväxtverket, Svenska ESF-rådet och Jordbruksverket kampanjen i samarbete med förvaltande myndigheter för deltagande Interregprogram. Genom Facebook, som är kampanjens huvudsakliga kanal, nådde vi under månaden då den veckolångakampanjen genomfördes omkring 19 000 personer. 1 100 inläggsinteraktioner noterades vilket är en stor procentuell ökning jämfört med tidigare år. Enligt en enkät med de projekt som anordnade digitala evenemang besökte närmare 300 personer de digitala seminarierna runt om i Sverige. Utöver de digitala evenemangen delade projekt sina filmer som genererade många visningar. Den fondgemensamma gruppen utökade även nätverket för EU-kommunikatörer genom samarbete med flertalet Europa Direkt-kontor. I viss mån även med de nya fonderna som ska ansluta till nätverket 2021. Myndigheterna genomförde också den årliga nätverksträffen med nätverket för svenska EU-kommunikatörer, EU-kommissionen och Sveriges EU-representation, digitalt.

Samverkan och bredband

Nedan beskrivs samverkan kring bredbandsinfrastruktursatsningar inom regionalfonds- och landsbygdsprogrammen under programperioden 2014-2020

Tillväxtverket och Jordbruksverket har regeringens uppdrag att samverka kring frågeställningar inklusive uppföljningar och utvärderingar som rör bredbandsutbyggnad inom ramen för regionalfonds- och landsbygdsprogrammen under programperioden 2014-2020, (N2015/08967/ITP). Rapporteringar av genomförandet och resultat ska redovisas årligen inom ramen för fondöverskridande samverkan.

Fondsamverkan 2020

Arbetet med att samordna bredbandssatsningarna inom de olika programmen är en prioriterad fråga och det sker förutom samverkan på nationell nivå även en samverkan på regional nivå mellan Tillväxtverkets regionala kontor och de regionalt bredbandsansvariga samt med handläggare på berörda länsstyrelser.

Under 2020 fortsatte Tillväxtverket och Statens jordbruksverk den samverkan som påbörjades redan under 2015 med syfte att de bredbandsstöd som hanteras av respektive myndighet ska komplettera och förstärka varandra. Tillsammans med Post och Telestyrelsen (PTS) genomfördes under 2020 tre dialogmöten där aktuella frågeställningar diskuterades. Stående frågor på dagordningen för dessa möten var status i programgenomförandet, granskning och uppföljning samt tolkning av regelverk. Särskilda frågor som diskuterades under året var PTS nya bredbandsstöd och eventuellt tillskott av stöd hos Jordbruksverket samt om det fanns några problem med dubbelfinansiering mellan de olika stöden.

Tillväxtverket deltog, tillsammans med Jordbruksverket, aktivt vid tre av fyra Länsamverkan Bredband 2.0, vilka genomfördes digitalt under 2020. Det är regelbundet återkommande möten som arrangeras av PTS med syfte att sprida information och erfarenheter kring bredbandsutbyggnad. Under året genomfördes fyra Länsamverkan Bredband 2.0 där båda myndigheterna hade punkter på dagordningen.

De regionala strukturfondsprogrammen

De tre programmen inom den europeiska regionala utvecklingsfonden, Övre Norrland, Mellersta Norrland och Norra Mellansverige, har fram till och med 2020 fattat beslut om 638 miljoner kronor till 64 olika projekt av totalt tillgängliga medel om knappt 688 miljoner kronor för bredbandssatsningar. Av dessa har 422 miljoner kronor betalats ut till stödmottagarna efter redovisade kostnader, en summa som motsvarar ca. 66 procent av totala beviljade medel. Tillväxtverket följer projekten noga med fokus på resultat och effektiv användning av beviljade medel. Totalt har ungefär 118 miljoner kronor återförts till programmen, en summa som motsvarar ca. 16 procent av beviljade medel. Orsaken till att medel återförts har huvudsakligen varit justeringar i form av ändringsbeslut i pågående projekt. Återförda medel läggs tillbaka till respektive programs budget och blir tillgängliga för nya beslut om stöd till ytterligare bredbandsprojekt inom programperioden.

Landsbygdsprogrammet

Fram till och med 31 december 2020 har länsstyrelserna fattat beslut om 104,9 procent av tilldelad budget till enskilda bredbandsprojekt. Anledning till överteckningen är ett beräknat

återflöde av medel inom åtgärden. Vid samma tidpunkt har drygt 2 006 000 miljoner kronor betalats ut. Det motsvarar ca 44 procent av beviljade medel.

Målet för bredbandsstödet i programmet är att ge 361 000 personer möjlighet att ansluta sig till bredband. De 708 beviljade projekten förväntas ge nästan 313 000 personer tillgång till bredband.

Att anlägga bredbandsinfrastruktur är komplext, vilket visar sig i den tid det tar att genomföra ett bredbandsprojekt. Förväntad genomförandetid för samtliga innevarande stödbeviljade bredbandsprojekt ligger på ca 38 månader per projekt, dvs. lite drygt 3 år. Mindre projekt har dock oftast kortare genomförandetid än större projekt. Utmaningarna ligger bland annat i långa anslutningssträckor, områden med glest belägna hushåll, brist på underentreprenörer och utdragna tillståndsprocesser. Det innebär att en övervägande del av antalet ansökningar om utbetalningar kommer först mot slutet av programperioden. Under 2020 har Jordbruksverket fortsatt att arbeta med förenklingar inom bredbandsstödet för att underlätta handläggningen vid länsstyrelserna, och därmed snabba på utbetalningstakten. Ett exempel på detta är införandet av slutbesiktningsintyg som ersätter redovisning av en omfattande dokumentation i samband med stödmottagarens slutredovisning av ett projekt. Jordbruksverket har fortsatt en särskild utsedd bredbandsgrupp som har till uppgift att hantera övergripande frågor inom bredbandsstödet och vara ett stöd till handläggarna på de olika beslutande myndigheterna.

Bilaga - Genomförandeläget

Tabellen visar genomförandeläge sammantaget för de fyra ESI-fonderna per den 31 december 2020.

